

Literatura Espanyola Medieval

Codi: 100622

Crèdits: 6

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2500248 Llengua i Literatura Espanyoles	OB	2	1
2501801 Estudis de Català i Espanyol	OT	3	0
2501801 Estudis de Català i Espanyol	OT	4	0
2501910 Estudis d'Anglès i Espanyol	OT	3	0
2501910 Estudis d'Anglès i Espanyol	OT	4	0

Professor/a de contacte

Nom: Bienvenido Morros Mestres

Correu electrònic: Bienvenido.Morros@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: Sí

Prerequisits

Atès que l'estudiant ha demostrat, mitjançant l'obtenció dels crèdits corresponents a les assignatures de formació bàsica, haver adquirit les competències necessàries, ha de ser capaç de expressar-se amb correcció oralment i per escrit. Per aquesta raó, els errors ortogràfics i d'expressió que pogués cometre comportaran un descens de la puntuació en la qualificació final.

Les activitats, pràctiques i treballs presentats en l'assignatura hauran de ser originals i no s'admetrà, sota cap circumstància, el plagi total o parcial de materials aliens publicats en qualsevol suport. La presentació de material no original sense indicar adequadament el seu origen comportarà, automàticament, la qualificació de suspens (0).

Així mateix es considera que l'estudiant coneix les normes generals de presentació d'un treball acadèmic. No obstant, podrà aplicar les normes específiques que pugui indicar-li el professor de la assignatura, si així ho creu necessari.

Objectius

"Literatura medieval espanyola" s'integra en el conjunt de la matèria Literatura Espanyola Medieval i del Segle d'Or, que forma part dels 108 crèdits de formació obligatòria del Grau de Llengua i Literatura espanyoles, i que l'estudiant cursa juntament amb altres assignatures de llengua i literatura espanyoles.

Entre els objectius formatius bàsics es pretén que l'estudiant adquireixi una sòlida i àmplia base sobre la creació literària en llengua castellana durant els segles XIII a XV. Es caracteritzaran els principals períodes, els corrents de pensament i culturals, els gèneres literaris, les escoles i autors, i les obres de major importància. Pel que fa a aquestes, el curs inclou una anàlisi en profunditat de cinc obres íntegres i de diversos textos fragmentaris, sobre els quals s'oferirà informació de tall històric i artístic.

D'altra banda, l'estudiant exercitarà les seves competències específiques adquirides en la realització de discursos, tant orals com escrits, relacionats amb l'àmbit de la literatura espanyola valent-se dels mètodes, els conceptes i les teories literàries adquirits.

Competències

Llengua i Literatura Espanyoles

- Demostrar que es coneix la història de la literatura espanyola i hispanoamericana, amb atenció especial a l'evolució de gèneres, moviments, corrents, tendències i estils, i relacionar-los amb el seu context històric, artístic i ideològic.
- Dominar les tècniques i els mètodes del comentari literari de textos i de l'anàlisi crítica d'obres en conjunt, així com de les disciplines afins: retòrica i poètica.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

Estudis de Català i Espanyol

- Demostrar que es coneix la història de la literatura espanyola i hispanoamericana, amb atenció especial a l'evolució de gèneres, moviments, corrents, tendències i estils, i relacionar-los amb el seu context històric, artístic i ideològic.
- Dominar les tècniques i els mètodes del comentari literari de textos i de l'anàlisi crítica d'obres en conjunt, així com de les disciplines afins: retòrica i poètica.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis d'Anglès i Espanyol

- Demostrar que es coneix la història de la literatura espanyola i hispanoamericana, amb atenció especial a l'evolució de gèneres, moviments, corrents, tendències i estils, i relacionar-los amb el seu context històric, artístic i ideològic.
- Dominar les tècniques i els mètodes del comentari literari de textos i de l'anàlisi crítica d'obres en conjunt, així com de les disciplines afins: retòrica i poètica.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Resultats d'aprenentatge

1. Comentar un text del segle xvii amb les figures de pensament i d'expressió.
2. Comentar un text medieval amb les figures de pensament i d'expressió.
3. Contextualitzar socialment i ideològicament la producció literària medieval.
4. Discriminar i analitzar les principals característiques dels gèneres de la literatura medieval.
5. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic.
6. Interpretar críticament obres literàries tenint en compte les relacions entre els diferents àmbits de la literatura i la relació de la literatura amb les àrees humanes, artístiques i socials.
7. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en grup petit.
8. Relacionar aspectes literaris de diferents obres de la literatura espanyola medieval.

Continguts

1. L'èpica hispànica i el Romanceró: història i poetes, cicles èpics, models heroics, transvasament a altres parts
2. La clerecia i la seva pervivència: models de cultura, mons piadosos, universos de roman, falses autobiografies
3. La prosa dels segles XIII i XIV: historiografia, *exempla*, miralls de prínceps
4. La lírica: peces tradicionals, patrons trobadorescos, cançoners de la última etapa del Medievo
5. Prosa d'idees i prosa de ficció en la tardor de l'Edat Mitjana: noves influències, nous públics, nous gèneres:
6. Perspectives sobre el teatre: tradicions litúrgiques, fastos cortesans, metamorfosi del pastor, comèdia humanística

Metodologia

El temps d'aprenentatge d'aquesta assignatura per part de l'alumne es distribueix, aproximadament, de la manera següent:

Activitats dirigides (35%). Aquestes activitats es divideixen en classes magistrals i en pràctiques i seminaris dirigits pel professor, en què es combinarà l'explicació teòrica amb la discussió de tot tipus de textos.

Activitats supervisades (10%). Es tracta de tutories programades pel professor, dedicades a la correcció i comentari de problemes en els diferents nivells d'anàlisi literària.

Activitats autònomes (45%). Aquestes activitats inclouen tant el temps dedicat a l'estudi personal com a la realització de ressenyes, treballs i comentaris analítics, així com a la preparació de presentacions orals

Activitats d'Avaluació (10%). L'avaluació de l'assignatura es durà a terme mitjançant proves escrites

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòric-pràctiques	60	2,4	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8
Tipus: Supervisades			
Tutories programades	15	0,6	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8
Tipus: Autònomes			
Preparació de exàmens, materials, estudi	75	3	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8

Avaluació

La qualificació depèn en un 50% de l'examen final, destinat a acreditar el coneixement dels continguts fonamentals.

Durant el curs caldrà realitzar dos assajos breus (al voltant de les 5 pàgines), el primer sobre una de les lectures obligatòries considerada en la seva integritat i el segon sobre qualsevol altra obra de la literatura

medieval espanyola, a partir de les pautes que el professor indiqui en el seu moment. El valor d'aquests exercicis és d'un 20% cadascun.

El 10% restant depèn de la participació activa en les classes de comentari de textos. Si no, el alumne pot presentar la ressenya d'una de les obres incloses en la bibliografia recomanada, o altres afins.

Molt important: cal aprovar en primera instància almenys el 40% de la matèria. És a dir: només és admissible la recuperació o bé l'examen o bé dels treballs.

Tota qualificació obtinguda és vàlida per a la mitjana final.

Es considerarà no avaluable a l'alumne que no hagi realitzat una de les tres proves.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assaig 1	20%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8
Assaig 2	20%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8
Examen final	50%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
Participació a classe	10%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8

Bibliografia

Lectures obligatòries

Cantar de Mio Cid, ed. Alberto Montaner, Centro para la Edición de los Clásicos Españoles-Galaxia Gutenberg-Círculo de Lectores (Biblioteca Clásica), Barcelona, 2007; o bien *Crítica* (Clásicos y modernos), Barcelona, 2007.

Juan Ruiz, arcipreste de Hita, *Libro de buen amor*, ed. Alberto Blecua, Cátedra (Letras hispánicas), Madrid, 1992; o bien *Crítica* (Clásicos y modernos), Barcelona, 2001.

Don Juan Manuel, *El conde Lucanor*, ed. Guillermo Serés, Centro para la Edición de los Clásicos Españoles-Galaxia Gutenberg-Círculo de Lectores (Biblioteca clásica), Barcelona, 2006; o bien *Crítica* (Clásicos y modernos), Barcelona, 2001; o bien ed. José Manuel Blecua, Castalia (Clásicos Castalia),

Madrid, 19793. Jorge Manrique, *Poesía*, ed. Bienvenido Morros, Vicens Vives, Barcelona, 2005.

Diego de San Pedro, *Carcel de amor*, ed. Carmen Parrilla, *Crítica* (Biblioteca clásica), Barcelona, 1995; o bien ed. Keith Whinnom, Castalia (Clásicos Castalia), Madrid, 1972.

Antologia de textos literaris preparada pel professor.

Bibliografia essencial

Maña Jesús Lacarra y Juan Manuel Cacho, *Entre oralidad y escritura: la Edad Media*, en José-Carlos Mainer (dir.), *Historia de la literatura española*, vol. 1, *Crítica*, Barcelona, 2012.

Francisco Rico (dir.), *Historia y crítica de la literatura española*, I, Alan Deyermond (ed.), *Edad Media*, *Crítica*, Barcelona, 1980; *Primer suplemento*, *ibid.*, 1991.

Alberto Vàrvaro, *Literatura románica de la Edad Media. Estructuras y formas*, Ariel, Barcelona, 1983.

Altres referències d'interès

Gian Mario Anselmi (ed.), *Mapas de la literatura europea y mediterranea*, Crítica, Barcelona, 2002.

Erich Auerbach, *Mimesis*, Fondo de Cultura Económica, Madrid, 1983.

Ernst Robert Curtius, *Literatura europea y Edad Media latina*, Fondo de Cultura Económica, Madrid, 1999.

Peter Dronke, *La lírica en la Edad Media*, Ariel, 1995.

Otis H. Green, *España y la tradición occidental*, Gredos, Madrid, 1969.

Erich Köhler, *La aventura caballeresca*, Sirmio, Barcelona, 1991.

Ramón Menéndez Pidal, *Poesía juglaresca y juglares: orígenes de las literaturas románicas*, Espasa-Calpe, Madrid, 1990.

Howard Patch, *El otro mundo en la literatura medieval*, Fondo de Cultura Económica, Madrid, 1983. Marfín de Riquer, *Cantares de gesta franceses*, Gredos, Barcelona, 2009. Giuseppe Sergi, *La idea de la Edad Media*, Crítica, Barcelona, 2001. Leo Spitzer, *Estilo y estructura en la literatura española*, Crítica, Barcelona, 1980.

Paul Zumthor, *La letra y la voz de la literatura medieval*, Cátedra, Madrid, 1989.